

Lav gode målsætninger, der giver værdi i hverdagen

Af Lene Jensen,
Kvægdyrlæge, LVK

Når sundheden skal forbedres i stalden, er det vigtigt at vælge de områder, der giver mest værdi i øget dækningsbidrag uden alt for store investeringer. Derudover er det vigtigt at få fulgt op på de målsætninger, som sættes i gang for at nå målet.

Det er vigtigt at få lavet

en handlingsplan over, hvordan man vil ændre forholdene for at sikre, at man kommer i mål. For at nå målet er det vigtigt at få fulgt op på de tiltag, som sættes i gang. Et redskab til dette kan være at anvende SMART handlingsplanen, hvor handlingsplanen skal være Specifik, Målbar, Attraktiv, Realistisk og Tidsbestemt. Her er det vigtigt at samarbejde med

dyrlægen og konsulenten, så man er enige i processen og får succes med de handlingsplaner, der bliver udarbejdet.

Når der laves simherd beregninger på besætningerne, er der ofte mange penge at hente inden for specifikke områder som f.eks. yversundhed. Hvis man vil opnå et øget dækningsbidrag pr. år, er det vigtigt at starte med at være kritisk over for, om ens

tal er registeret korrekt, så man ikke overestimerer hvor meget, dækningsbidraget vil stige i forhold til de investeringer, der er nødvendige for at nå målet.

Vær specifik

Første element i en SMART handlingsplan er S for specifik. Her er det vigtigt at få defineret, hvad det konkrete specifikke mål er. Det kan

Besætningen - Yversundhed	
Mål: Det specifikke mål, der skal opnås for at sikre fuld potentiale i forhold til livsydelse og opnå fuld tillæg for mælken. De specifikke mål er: Celletallet under < 150.000 Andel ny inficerede, maks 10 % Andel inficerede i alt, maks 17 % Der følges op hver mdr., hvor dyrlægen har et målskema med ud til dyrlægebesøget, så der kan følges hvornår målet er opfyldt.	Ansvarlig: Landmand og dyrlægen
Potentiale: Ca. 200.000 efter simherd beregning på besætning primært ved øget ydelse, som følge af færre yverbetændelser og kronikker, samt fuldt tillæg for mælken.	Hvornår: 01-04-2020
Status: Nov 2019: Celleletal geometrisk: 204.000 Andel ny inficerede: 12 % Andel inficerede i alt: 15 %	
Handlingsplan/tiltag: De aktuelle hindringer er især at holde fast i de nye rutiner i malkestalden på trods af skiftende mandskab. Dette forsøges at minimeres med ugemøder med fokus på yversundhed og rutiner for malkning. Flere i erfargruppen har gennemført en tilsvarende handlingsplan med succes og der sparreres meget med disse. Tiltag der skal ændres: 1. Kronisk inficeret er et væsentligt kriterie for udsætning - andel af kronisk inficerede køer skal reduceres. I tilfælde af at det kun drejer sig om en enkelt kirtel kan denne evt gøldes af. 2. Ved goldning behandles samtlige køer med positivt PCR-svar for at få smittepresset ned. Alle køer patteforsegles. 3. Køer der skal udvælges til behandling, skal ikke have: - Mere end 2 behandlinger i laktation - Køer med gentagne celletal over 150.000 - Køer med andre skavanker, kirtelsvind, lemmelidelser m.m. - Køer med 3 eller flere laktationer 4. 1. kalvs køerne malkes først og de syge køer malkes til sidst. 5. Der anvendes en ren klud pr. ko i stedet for papir. Malkerutinerne tjekkes en gang i kvartalet af dyrlægen, mens der holdes ugemøder med fokus på yversundhed hver mandag. De nødvendige 40 ekstra klude indkøbes indenfor en uge. Derudover kan vaskemaskinen være en begrænsning idet den er meget gammel. Der er stadig papir på lager, hvis vaskemaskinen står af. Det største udfordring bliver at få mandskabet til at ændre på rutiner og at alle gør det samme. Derfor er opfølgningen den vigtigste del, for at denne handlingsplan lykkes.	

Figur 1. Oversigt over en handlingsplan for yversundhed på en af LVKs besætninger.

LVK Kvægdyrlægerne er en landsdækkende veterinær rådgivningsvirksomhed ejet af de landmænd som har sundhedsrådgivningsaftale. Vi er pt 20 specialiserede kvægdyrlæger der betjener ca. 500 sundhedsrådgivningsaftaler med ca. 100.000 malkekøer og en del slagtekalvesætninger. Se mere på www.lvk.dk

f.eks. være at forbedre yversundheden eller opnå et lavere celletal ved køerne. Her er det vigtigt at få fokus på, hvorfor det er vigtigt for dig som landmand at opnå lige præcis dette mål. Her kan det være vigtigt for dig i forhold til en økonomisk gevinst, som kan sænke fremstillingsprisen, eller det kan være vigtigt i forhold til arbejdsglæde ved færre behandlinger og færre syge dyr.

Opnå målet

Det næste step i en SMART handlingsplan er M for målbart. Her skal man gøre sig klart, hvad man vil opnå, samt gøre sig klart hvordan man kan måle, at målet er opfyldt. Et målbart resultat kan f.eks. være at halvere andelen af yverbetændelser pr. 100 årskøer eller at sænke celletallet med 50.000, så det 3 mdr. geometriske celletal ligger under 200.000. Her vil målet være opfyldt, når man har sænket celletallet med 50.000, og det geometriske celletal ligger under 200.000.

Attraktive mål

Derefter skal man se på A for attraktivt, hvor man ser på, hvor vigtigt dette mål er i forhold til andre mål. Derudover skal der vurderes, hvor vigtigt målet er for dig som landmand, da det nogle gange er medarbejderen eller dyrlægen/konsulenten, der brænder mest for ændringen. Det er vigtigt, at handlings-

S pecificikt	Hvad er mit konkrete, specifikke mål? Hvorfor er det vigtigt for mig?
M ålbart	Hvad vil jeg opnå? Hvordan kan jeg se eller mærke, at målet er opfyldt?
A ttraktivt	Hvor vigtigt er målet på en skala fra 1-10? Hvilke aktuelle hindringer er til stede? Kender jeg nogen, der har gennemført tilsvarende?
R ealistisk	Hvor opnåeligt er målet på en skala fra 1-10? Har jeg de fornødne ressourcer? Hvad bliver jeg nødt til at ændre?
T idsbestemt	Hvornår påbegynder jeg indsatsen? Hvornår skal målet være opnået?

planen er attraktiv for den primære ansvarlige, da det er denne person, som skal være opfølger og drivkraften i at få handlingsplanen til at lykkes.

Derudover er det vigtigt at få gennemgået, om der er aktuelle hindringer for at nå målet. Her vil det ofte være prioritering af tid og opfølgninger på de handlinger, der sættes i gang, der kan være svære. F.eks. ved yversundhed hvor der ændres på malkerutiner for at opnå et celletal, der ligger 50.000 lavere end startværdien. Her er der en udfordring i at få alle medarbejderne til at følge de nye rutiner, hvilket kræver rigtig meget opfølgning fra den ansvarlige på handlingsplanen. Hvis der ikke er taget højde for dette, inden handlingsplanen laves, bliver handlingsplanen et skriv om gode intentioner, som ikke bliver fuldført, da medarbejderne falder tilbage i de gamle rutiner uden, at der rettes op på dette. Her kan det være en rigtig god ide at finde andre landmænd, som har været igennem en lignende handlingsplan, som man kan søge råd og vejledning hos.

Det kan også være en rigtig god ide at bringe hand-

lingsplaner op i erfagrunder, hvor man kan bruge hinanden som deadlines til opfølgning og indspark til, hvordan man kommer videre, hvis det ikke lige går som først antaget.

Realistisk plan

En handlingsplan bør også være realistisk, hvilket udgør R i SMART modellen. Her skal der evalueres på, hvor realistisk det er at opnå målet, samt om man har de rigtige ressourcer til at opnå målet. Her skal der fokus på at få skabt det rigtige hold til at nå målet, samt få udpeget hvilke mangler der er, før målet kan nås. Dette kan være en investering i en maskine, en ekstra medarbejder eller rådgivning fra en person med den nødvendige viden for at rykke på problemet og komme nærmere målet.

Her skal hver af ændringerne nedskrives, så man ved hvilke ændringer i det daglige arbejde, der er nødvendige i forhold til at nå målet. Her er det vigtigt at få klarlagt alle ændringerne, samt hvor og hvor ofte der er behov for opfølgning.

Sæt start- og slutdato

Det sidste punkt er T for tids-

bestemt. Her er det vigtigt at få sat en startdato samt en dato for, hvornår målet skal være indfriet. Her er det vigtigt at huske, at store mål gerne må tages i bidder, hvor man har flere delmål, som man sætter en slutdato på. Her vil det være en god ide at få sat datoer for opfølgninger, så man ikke kun laver en start- og slutdato. Opfølgningerne, som skal være målbare, er meget vigtige for at handlingsplanerne lykkes, da man ved opfølgningerne kan evaluere på, hvad der fungerer godt, og hvad der skal ændres på. Dermed kan man nå i mål på trods af, at man ikke nødvendigvis fik lagt den perfekte plan, eller der opstod uforudseelige hændelser, som ændrede udgangspunktet. Når handlingsplanerne lykkes, så medfører det ofte, ud over at målet er nået, en øget medarbejdersglæde og teamfølelse, idet alle kæmper for målet og føler, at ændringerne bliver set og anerkendt i forbindelse med opfølgningerne.